

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

De lang beproefde leer [p.5]

Gereformeerde Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

26/05/2016
jaargang 94

nr **35**

In 1930 ontstaat er in Hendrik-Ido-Ambacht een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. Op 21 september 1931 wordt deze afdeling zelfstandig. Na enkele jaren in een vlettenschuur aan de Dorpsstraat te hebben gekerkt, betreft men in 1936 een nieuw kerkgebouw aan de Kerkstraat. In 1974 verrijst er op dezelfde plaats een nieuwe kerk met 800

zitplaatsen. In 1988 wordt er een galerij in de kerk aangebracht en in 1996 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 1620. Inmiddels zijn er vergevorderde plannen voor de bouw van een nieuwe kerk in het gebied Zuidwende-Zuid. Momenteel wordt de gemeente (nog) gediend door ds. M. Joosse. Het aantal leden en doopleden bedraagt 2160.

Het werk van de Heilige Geest in Cornelius de hoofdman

Wij gaan letten op een gedeelte van het boek de Handelingen der heilige apostelen. Hier staat zo mooi boven: de Handelingen der heilige apostelen, beschreven door Lukas. In dit boek is niet alleen over Paulus geschreven, maar ook over anderen. Bovenal over het welbehagen Gods en het werk van de verhoogde Christus door Zijn Heilige Geest. Uit jood, maar ook uit heiden zullen er worden toegebracht tot de gemeente die zalig worden zal.

En er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende genaamd de Italiaanse, Godzalig en vrezende God... Handelingen 10:1-2a

Dit komt zo duidelijk uit in hoofdstuk 10 van dit boek. Wij lezen hierover van Cornelius. Hij mag nieuw leven ontvangen en de vruchten daarvan dragen. Een man in wiens leven God op het hoogst verheerlijkt wordt, hijzelf op het diepst vernederd en Jezus Christus als de weg ter zaligheid aangewezen, geopenbaard en verklaard wordt, ja zelfs in de verheerlijking van Gods deugden wordt Christus aan hem weggeschonken. Ja, hij wordt zelfs gedoopt! Een heiden, ingelijfd in Christus, zowel uitwendig als inwendig! Als Cornelius sterft komt het eeuwig goed. Omdat het geestelijke begin goed is. Om het werk van de drie-enige God dat in hem toegepast is. Lezer, ook wij hebben dit nodig op reis naar de eeuwigheid. Vraag toch vandaag nog of de Heere u bekeert zoals hij dat deed in het leven van Cornelius. Morgen kan het te laat zijn, en dan...?

God gebruikt mensenkinderen in Zijn dienst
Wij lezen in vers 1: En er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius. Om Cornelius te bekeren gebruikt God mensen in Zijn dienst. In het leven van Cornelius krijgt Petrus een grote plaats. Zo kunnen er tere banden komen tussen een verloren mensenkinder en een prediker! Voordat de geschiedenis over Cornelius zich opent, wordt dit hoofdstuk aan het voorafgaande verbonden met 'en'. Daarmee valt de aandacht op Petrus. Eenmaal een lompe, plumpe Galileeër en een visser vanuit die streek. Door

God stilgezet, geoefend en geroepen in Zijn dienst. Nu is hij in Joppe, bij Simon, een lederbereider. Een havenstad aan de Middellandse zee. Het stinkt daar vanwege het verhitten van dierenhuiden. Wat daar gebeurt gaat tegen de ceremoniële dienst der joden in. Toch moet Petrus daar logeren. Ach, voordat de Heere mannen uitstoot in Zijn dienst krijgen ze weleens te maken met zaken waar ze vroeger niets van wilden weten. Maar bij de leerlooier wordt Petrus onderwezen om straks met Cornelius, een heiden, te kunnen omgaan. Hij mag straks Cornelius de weg ter zaligheid verkondigen.

Wat een les om te leren omgaan met heidenen. Ach, wij zijn allen van dezelfde lap gescheurd in Adam. 'Zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed' (Gal. 6:3). Of kunnen wij altijd nog boven een ander staan en liefdeloos en onbarmhartig denken beter te zijn? Gelukkig om eens onder een ander terecht te mogen komen als de voornaamste der zondaren. Is dat weleens waar geweest, of geldt het u (heimelijk): Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt? (Openb. 3:17).

Petrus zal worden gebruikt voor Cornelius. Bijzonder als de HEERE vrucht geeft op de arbeid.

Cornelius, godzalig en vrezende God

Is dit geen welbehagen? Wij lezen van een zeker man en daartegenover van godzaligheid. Dit betekent dat hij door de zonde leeg is van God, maar nu vol van God. Is dit geen onbevattelijk wonder? Wij lezen van een onderofficier die in zijn werk wil dat iedereen naar hem luistert. Maar nu begeert hij te luisteren naar God. Ziet u het werk des Heeren? Het heeft de drie-enige God behaagd om te zien naar Cornelius. Het is een eeuwig wonder als een kerkmens zalig wordt. Hier zien wij dat God zelfs een heiden bekeert. Zeker, er is niemand die rechtvaardig is, er is niemand die verstandig is, er is niemand die God zoekt, ook niet één. En dan toch te lezen dat Cornelius godzalig is en vrezende God. Ziet u

ds. G. Pater,
Ridderkerk

In dit nummer

- 5** De lang beproefde leer [1]
- 10** Veel vraag naar toerusting
- 20** Tegenwerken door goeddoen?

- 2** Het werk van de Heilige Geest in Cornelius de hoofdman
- 3** Het geloof een vaste grond [21]
- 4** Commentaar: Traditie ter discussie
- 6** "Huize Europa" in verwarring [3]
- 7** Even maar
- 8** Vrienden van Huntington [3]
- 9** Klein stekje aan de Veendijk
- 11** De twaalf deugden van Wittewrongel
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten

Het geloofs- offer [21]

Gods vrijmacht en almacht? Niemand is te goddeloos of te hard, of God wil en kan bekeren! Hoewel wij ten volle verantwoordelijk zijn om de middelen te gebruiken, echter de levendmakende daad is een Godsdaad! Dit spreekt van Gods onbevattelijke en opzoekende zondaarsliefde. Heel eenvoudig: Cornelius ontving een nieuw hart. Lezer, hoe staat het met u en jou? Zonder een goddelijk begin, geen geestelijk leven. 'Tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.' Dit nieuwe leven draagt vrucht. Hoe is Cornelius aan dit nieuwe leven gekomen? Er zijn verklaarders die zeggen dat hij met enige tegenzin vanuit Italië naar Cesaréa is gekomen. Waarom? Omdat er geen onderofficier wilde dienen waar ook joden gevonden werden. Joden, wel godsdienstig, maar zo onbetrouwbaar. Onder de joden kende men de zeloten. Scherpschutters, die onder hun kleding een wapen of een scherp mes droegen. Als een zeloet een Romeinse soldaat tegenkwam en kans zag hem te vermoorden, dan deed hij dit. Nu komt de Heere in deze weg van tegenzin om te zien naar Cornelius. Het moment van de levendmaking staat niet in de Bijbel, maar dat wil niet zeggen dat deze soevereine daad van God niet hoefde plaats te vinden. En de vrucht? Godzalig en vrezende God. De liefde Gods werd in zijn hart uitgestort. Heimwee bezette zijn ziel naar een onbekende God. Nee, Cornelius zegt niet van zichzelf dat hij God vreest en godzalig is. De Heere geeft dit getuigenis. Wonder als je zulke mensen ontmoeten mag. Buitenstaanders, met een hongerend en dorstend hart naar de Heere en Zijn dienst. De wereld kan geen geluk meer geven. De zonde, vanwege zaligmakende overtuiging van de Heilige Geest, doet smarten. O, een innerlijk heimwee om heilig voor de Heere te gaan leven. Ach, de vraag wordt: Hoe kom ik ooit tot God bekeerd! Hoe kom ik ooit met God verzoend? Gelukkig, op Gods tijd gebruikt de HEERE Petrus om hem in zijn onreine, schuldige verlorenheid, als een onwaardige ziel te wijzen op Hem: 'verkondigende vrede door Jezus Christus, Deze is een Heere van allen.' (vers 36) Lezer, het is de moeite waard om Handelingen 10 er bij te lezen!

'Door het geloof heeft Abel een meerdere offerende Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, also God over zijn gave getuigenis gaf; en door het geloof spreekt hij nog nadat hij gestorven is.'

Hebreeën 11:4

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Neen, een ceremoniële wet bestond in Abels dagen niet; die werd twintig eeuwen later gegeven op Sinaï. Maar toch is er reeds een offer, dat naar Christus heenwijst. God Zelf toog de mens klederen aan van dierenvellen. Er vond slachting plaats om des mensen naaktheid te bedekken; bloed zou vergoten worden, eens, om de uitverkorenen te kleden voor God. Op die bloedstorting wees de Heere dan ook in de moederbelofte. Het Zaad der vrouw zal satan de kop, maar deze het de verzenen vermorzelen.

Zonder bloedstorting is er geen vergeving. Dát is het wat door God Zelf van den beginne aan de mens geopenbaard is. En het bloedig offer dat Abel bracht, had dieper zin dan het onbloedig offer van Kaïn. Het offer was onderscheiden, zowel als de bron waaruit het werd gebracht.

Op die bron kwam het aan. Want toch niet aan het offer op zichzelf kent de Schrift de waarde toe, die ons hier geleerd wordt in het onderscheiden der beide broeders. Niet in het uitwendige ligt de oorzaak der aanneming bij God van Abels offer. Het kwam op het gelóóf aan, op de innerlijke gesteldheid des harten.

God let op waarheid in het binnenste. Hij proeft hart en nieren. Hij ziet eerst Kaïn, dan zijn offer; en weder ziet Hij eerst Abel aan en dan ook diens offer. Er is zoveel dat op elkaar gelijk in het offeren van Kaïn en Abel. Beiden bouwen een altaar; beiden nemen van het hunne, beiden offeren de enige, waarachtige God, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Ook Kaïn geloofde dat God is de Almachtige, Die hemel en aarde onderhield. Ook Kaïn erkende dat de vrucht des velds van God gegeven was, en wilde Hem deswege offerande brengen. Kaïn was geen atheïst.

De scheidslijn loopt veel nauwer dan tussen godsdienstige mensen en godloochenaars. Ook Kaïn wilde niet zonder godsdienst zijn. Maar hem ontbrak het waar besef van zonde en schuld; en mitsdien alle zaligmakende kennis van het Vrouwenzaad. Hoe oppervlakkig is zulk een godsdienst; hoe koud!

Zij zijn er, ook in onze dagen; in groten getale zelfs, die niet ongodsdienstig willen heten, die Gode nog wel een offer waardig achten. Maar wat godsdienst is de hunne? Wat kennis is er van het Woord Gods? Van des mensen doodstaat in Adam? Droeve Kaïns godsdienst! Dwaze aanbidding buiten Christus. Vreselijk lot, dat hun wacht, die moedwillig zich verblinden en in hun eigen weg voortrollen. Vijanden van de God aller genade! Haters van de waarheid, "die in Jezus is!". Godsdienstigen zonder God! Ontwaakt, gij die slaapt en staat op uit de dood en Christus zal over u lichten!

(wordt vervolgd)

Traditie ter discussie

Studenten met een gereformeerde achtergrond worden aan de universiteit geconfronteerd met denkrichtingen die ver af staan van wat hun van huis uit werd meegegeven.

Zaterdag voor Pinksteren hield het Wageningse dispuut van de CSFR zijn lustrumconferentie. Het ging over de plaats van tradities in een veranderende wereld. Moeten we die opgeven of doorgeven? Onmiskenbaar een relevant thema voor deze studentenvereniging.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Studenten met een gereformeerde achtergrond worden immers in de maatschappij en zeker ook aan de universiteit, geconfronteerd met denkrichtingen en levenspatronen die ver af staan van hetgeen hun van huis uit werd meegegeven. Trouwens alle jongeren uit de gereformeerde gezindte hebben in meerdere of mindere mate met dergelijke uitdagingen te maken.

Wat is de waarde van de traditie en zeker van de gereformeerde traditie in onze tijd? Een tijd waarin veel verandert en waarin de betekenis van kerk en godsdienst steeds meer terugloopt. De overgeleverde tradities van de godsdienstige gemeenschap waarin je opgroeide, lijken dan niet meer zo belangrijk.

In soorten

Tradities zijn er uiteraard in soorten. Je hebt nationale en regionale tradities. En op godsdienstig gebied heb je gereformeerde tradities en vrijzinnige, rooms-katholieke tradities en orthodox-joodse. Moslims hebben ook hun tradities, net als de evangelischen. En zo kun je nog wel even doorgaan.

Kortom, er zijn waardevolle tradities en verwerpelijke of in ieder geval bedenkelijke.

Omdat de geschiedenis en ook de kerkgeschiedenis niet bij ons begonnen is, zijn

we allemaal opgegroeid in een omgeving waarin bepaalde regels, gewoonten en vanzelfsprekendheden golden. Dat kan niet anders.

Een van de verschilpunten tussen Rome en de Reformatie was echter dat kerkelijke tradities geen gelijkwaardig gezag mochten hebben aan de Bijbel. Dat is een heel wezenlijk gegeven. In artikel 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt dat onderstreept. Daarom moeten we altijd formuleringen zien te vermijden, die de indruk zouden kunnen wekken dat onze reformatorische organisaties of ons kerkelijk leven gebaseerd is op Schrift en belijdenis als twee gelijkwaardige zaken.

Middelmatige dingen

Uiteraard gaat het in de gereformeerde belijdenis om heel wezenlijke dingen. Zaken waarmee de kerk staat of valt. Dat kan niet gezegd worden van alles wat we tot de gereformeerde traditie rekenen. Er zijn allerlei gebruiken en opvattingen die niet verkeerd zijn, die zeker hun waarde hebben, maar waarvan je niet kunt zeggen dat ze tot de kenmerken van de ware kerk of van de ware gelovigen behoren. Evenzo kunnen er dingen zijn die vroeger zinvol waren, maar door de gewijzigde omstandigheden hun zin verloren hebben. 'In middelmatige dingen zal men de buitenlandse kerken niet verwerpen die een

ander gebruik hebben dan wij', zo lezen we in artikel 85 van de Dordtse Kerkorde. Maar middelmatige dingen zijn daarom nog geen onbelangrijke dingen en lang niet alles mogen we daartoe rekenen.

Dingen staan meestal ook niet los van elkaar. De terugloop van de tweede kerkdienst, toch een wezenlijk onderdeel van de gereformeerde traditie, hangt onmiskenbaar samen met ruimere opvattingen over de besteding van de zondag. Dus is het blijvende, vierde gebod in het geding. Waarom heeft de gereformeerde traditie voor veel studenten en anderen die daarin opgegroeid zijn, een negatieve betekenis? Waarom wil men zich daaraan onttrekken en ervaart men een breuk met die traditie als een bevrijding? Komt dat omdat de waarde daarvan hun nooit is uitgelegd en voorgeleefd? Komt dat omdat allerlei twijfelachtige zaken werden voorgesteld als onveranderlijke en wezenlijke standpunten? Dat zal vast wel zijn voorgekomen en nog voorkomen. Helaas wel.

Geen aansluiting

Het verwijt dat de gereformeerde traditie gestold en versteend is en tot een systeem is geworden, gaat meestal veel verder. Men verkiest een ruimere levenswandel. Men hecht niet zoveel waarde meer aan de gereformeerde belijdenis. Men zoekt naar een flexibele omgang met de Schrift. Leerverschillen worden niet meer zo belangrijk geacht. Zo kan men gemakkelijk toenadering zoeken tot de evangelischen of andere protestantse stromingen. En de kloof met de Rooms-Katholieke Kerk is dan ook niet meer zo diep. Men vindt met zijn geloof geen aansluiting meer bij de gereformeerde traditie. Die wordt veelszins als bekrompen en achterhaald beschouwd. Maar zou dat niet komen omdat men inmiddels een ander geloof heeft dan degenen die in de loop der eeuwen die gereformeerde traditie gestalte hebben gegeven?

Het is zeker van belang om onze traditie in rapport te brengen met de tijd. In die zin althans, dat we ons moeten bezinnen op nieuwe vragen en uitdagingen en na moeten gaan of de oude antwoorden nog adequaat zijn. Maar daarbij moeten we wel doordrongen zijn van de zuigkracht van de moderne tijd.

De Bijbelse vermaning 'Zet de oude palen niet terug, die uw vaders gemaakt hebben' (Spr. 22:28) geldt nog steeds. En waar de Bijbel veelvuldig spreekt over vernieuwing, moeten we wel bedenken dat dat primair het werk is van Gods Geest.

De lang beproefde leer [1]

Hij wenste zich verre te houden van een 'overmoedige afwijking van de aangenomen en lang beproefde leer van de kerk'. De jonge theoloog Johannes à Marck (1656-1731) wilde met zijn dogmatisch handboek geen nieuwigheden leren. Die zorgen immers gemakkelijk voor 'droevige opschuddingen, ontstichtende verwarringen en ergerlijke bespottingen van de gehele godsdienst'. Zijn klassieke dogmatiek is nog altijd actueel.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

Johannes à Marck was nog maar twintig jaar oud toen hij hoogleraar werd in Franeker. Groningen en Leiden volgden. In Leiden zou hij tot zijn sterven in 1731 blijven. In 1686 verscheen in het Latijn de eerste druk van een dogmatisch handboek. In 1705 volgde een Nederlandse vertaling, die onlangs opnieuw in een zorgvuldige hertaling werd uitgegeven. In twee keurig verzorgde, dikke delen bracht uitgeverij Gebroeders Koster het handboek opnieuw op de markt. De oorspronkelijke titel, "Het Merch der Christene Got-geleertheit", is nu ondertitel geworden. De titel van de heruitgave luidt kort en krachtig "Handboek dogmatiek". In enkele artikelen willen we een impressie geven van dit waardevolle werk.

Klassiek

Het boek van à Marck is een klassieke dogmatiek. Dat zien we direct aan de opzet. De oudvader behandelt achtereenvolgens de leer aangaande God, de mens, Christus, de zaligheid, de kerk en de laatste dingen. Als inleiding op de leer aangaande God begint het boek met een uiteenzetting van wat godgeleerdheid betekent en de bron van de godgeleerdheid, namelijk de Heilige Schrift. Het hoogste doel van de godgeleerdheid is voor à Marck 'Gods eer, die Hij Zich wel in al Zijn werken, maar het meest in de verlossing en de leer van de verlossing heeft voorgesteld'. God wilde Zijn eer verbinden aan de 'volmaakte heerlijkmaking van de uitverkorenen'. Dat is daarmee het 'ondergeschikte doel' van de godgeleerdheid.

Johannes à Marck

Dit hoogste doel en dit ondergeschikte doel zijn voor ons van de grootste betekenis. Elke uiteenzetting van de geloofsleer, elke dogmatische discussie waarin Gods eer en de zaligheid van zondaren ontbreken, mist dus zijn doel!

Redeneringen

Het liefst had à Marck zich in zijn boek beperkt tot het naspreken van Gods Woord. Maar hij werd als hoogleraar geconfronteerd met allerlei 'filosofische redeneringen', die afweken van Gods Woord. Daarvoor moest hij, hoewel 'zeer tegen zijn zin', ook wel aandacht vragen. En ook kon hij het niet nalaten om op dwalingen in te gaan die de kerk in zijn dagen beroerden. 'Met veel zielensmart' maakt hij daar melding van. Met andere woorden, à Marck kende zijn eigen tijd. Hij voelde aan dat elke tijd nieuwe dwalingen met zich mee-

brengt die vanuit Gods Woord weerlegd moeten worden.

We kunnen begrijpen dat à Marck ook veel in discussie gaat met de Roomse Kerk. Het zat als het ware in de genen van de oudvaders om de roomse leer te bestrijden. Zij wisten nog zo goed hoe het voorgelacht zich had ontworsteld aan de roomse dwalingen en daarvoor goed en bloed had opgeofferd.

Actueel

Het boek van à Marck mag dan drie eeuwen oud zijn, opvallend is hoe verrassend actueel zijn uiteenzettingen soms zijn. In het hoofdstuk over de Heilige Schrift benadrukt hij dat we het Bijbelboek Genesis 'geenszins' mogen zien als een 'menselijk geschiedenisboek, dat Mozes uit de menselijke aantekeningen van de voorvaders met inmenging van zijn eigen woorden zou hebben samengesteld'.

Een aantal bladzijden verderop stelt hij dat de Bijbel ook in natuurlijke zaken waarachtig is, omdat ook deze zijn geïnspireerd. Hoe actueel is deze uitspraak in hedendaagse discussies over schepping en evolutie. De tegenwerping die à Marck noemt, horen we in onze tijd ook wel: 'Het hoofddoel van Gods Woord is geen natuurkunde, maar godsdienst'. Met dergelijke uitspraken wordt nogal eens ruimte gezocht om het Bijbelboek Genesis minder letterlijk te lezen en meer in overeenstemming te brengen met de resultaten van de hedendaagse wetenschap.

Omverstoten

Van de moderne wetenschap wist à Marck nog niets, maar zijn antwoord op de tegenwerping is wel verrassend actueel. Hij is het er helemaal mee eens dat het hoofddoel van Genesis de godsdienst is. Dat had hij al gezegd over de hele geloofsleer. Het hoofddoel is Gods eer!

Maar, zo schrijft hij dit 'hoofddoel stoot het mindere doel niet geheel omver, en het past de Geest niet om enige onwaarheid te volgen in hetgeen, buiten het hoofddoel om, tot het hoofddoel leidt'.

Toegepast op discussies in onze tijd, wat Genesis schrijft over de scheppingsdagen is wel verbonden aan het hoofddoel. Op die weg naar het hoofddoel laat de Heilige Geest de Bijbellezers niet dwalen.

N.a.v. Joh. à Marck, "Handboek dogmatiek" (2 delen), uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 2016; ISBN 978 90 5551 834 0; 1378 blz.; Intekenprijs tot 31 december 2016, € 89,50.

(wordt vervolgd)

“Huize Europa” in verwarring [3]

Een huis dat open moet staan voor mensen in nood

In het vorige artikel is benadrukt dat Europa een huis is dat bewaakt moet worden. We dienen herbergzaam te zijn, maar we hoeven ons eigen huis niet af te breken door het toelaten van een ongelimiteerde stroom asielzoekers. Er zijn migranten die wij op afstand moeten houden. Tegelijkertijd mogen wij niet de andere kant uitkijken. Er moet wel iets tegenover staan. En als het gaat over mensen die werkelijk in nood verkeren, moet Europa een huis zijn waarvan de deuren openstaan.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Laten we beginnen bij het eerste. Wanneer wij in veel gevallen geen hulp kunnen bieden *binnen* Europa, kunnen we vaak wel hulp bieden *vanuit* Europa. Anders gezegd, we kunnen mensen helpen binnen hun eigen regio. Dat is, hoe dan ook, vaak de beste manier om hulp te verlenen: mensen niet weghalen uit hun omgeving, maar hen helpen waar ze zijn. Het voorbeeld van Syrië kan dat duidelijk maken. Buurland Jordanië zit met honderdduizenden Syrische vluchtelingen. De stemming onder de eigen bevolking heeft een kookpunt bereikt. Het land kan echt niet méér aan. Toegezegde financiële steun komt voor minder dan de helft binnen. In Libanon is een op de vijf inwoners vluchteling (20 procent!). Als wij vanuit het rijke Westen dan niet helpen, is dat een schande. Het is verblijdend dat het Deputaatschap voor Bijzondere Noden

zich inmiddels inzet voor de nood van vluchtelingen in het Midden-Oosten. Overigens, wanneer wij ervoor pleiten vooral te helpen in de eigen regio, moeten we wel de realiteit in de gaten houden. Neem nu Turkije. Daar verblijven momenteel ruim twee miljoen Syriërs. Velen van hen kunnen echter niet werken of hun kinderen naar school sturen. Hoe moeten zij daar een goede toekomst opbouwen? Een deel van hen zal uiteindelijk toch de oversteek naar Europa wagen. Turkije krijgt geld van de Europese Unie, maar hoe wordt dat besteed? Erdogan speelt een politiek spelletje. En Europa laat zich noodgedwongen daarin meetrekken. Zijn er naast hulpverlening in de regio andere dingen die wij vanuit Europa kunnen doen? Jazeker. Wij kunnen rijke islamitische landen aanspreken op hun verantwoordelijkheid om vluchtelingen op te nemen en landen die dit doen financieel bijstaan. Wij moeten meedenken in de problematiek van het Midden-Oosten en de strijd tegen bewegingen als IS voortzetten. Het feit dat zulke gebieden politiek en militair ‘moerassig’ zijn, is geen reden om ervoor weg te lopen. Wij kunnen ook meer doen aan de oorzaken die leiden tot economische migratie vanuit Afrika. Overheidssteun, alsmede de inzet van christelijke en niet-christelijke hulporganisaties kunnen leiden tot verbetering van de leefomstandigheden. Maar dan moet tegelijk ook worden gewerkt aan een mentaliteitsverandering. Als beter opgeleiden vertrekken uit hun land, lost hulpverlening niets op. Juist vanuit christelijk perspectief mogen mensen in Afrika en elders worden gewezen op hun roeping

*Er is reden beducht
te zijn voor de islam.*

Uw Woord is de waarheid

om God te dienen en zich in te zetten voor hun minder bedeelde volksgenoten.

Hulp in Europa

Hulp moet niet alleen geboden worden *vanuit* Europa, maar ook *in* Europa. Het is onbarmhartig te stellen dat ons werelddeel op slot moet, zoals Geert Wilders dit voortdurend doet. Hoe kan iemand die een voorvechter zegt te zijn van joods-christelijke waarden, roepen dat Nederland de grenzen ook voor christelijke vluchtelingen dicht moet houden ('Laat ze hun heil maar in Oost-Europa zoeken')?

Juist voor die laatste categorie zou er extra plaats moeten worden ingeruimd. Zij vallen vaak tussen wal en schip. Denk aan christenen in het Midden-Oosten, maar ook in landen als Pakistan, Afghanistan, Eritrea en Somalië. Laten onze politici er bij de VN op aandringen dat deze vervolgte christenen erkend worden als een groep met een 'hoog risico'. Dan zullen zij met minder hindernissen een asielpcedure kunnen doorlopen. Zij zullen zich doorgaans sneller laten integreren. Dat geldt zeker voor vluchtelingen uit Syrië en Irak. Over het algemeen zijn dat mensen met een goede opleiding en een sterke motivatie.

Mag er dan geen plaats voor niet-christenen zijn? Dat zeggen wij niet. Er is wél reden om beducht te zijn voor de islam. Het is niet 'politiek correct' dit hardop te zeggen, maar we willen eerlijk zijn. Wie hierin naïef is, handelt onverstandig. Zodoende kan zelfs de veiligheid in gevaar komen. Wanneer moslims worden toegelaten, moeten zij zich in ieder geval aanpassen aan ons rechtssysteem en verklaren geen activiteiten te zullen steunen of ontplooiën die de Nederlandse rechtsorde schaden.

Er is nog een belangrijk punt dat we willen noemen. Volgens artikel 36 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis moet de overheid het rijk van Christus bevorderen en alles weren wat zich daartegen verheft. Dat is een hoog-gegrepen ideaal, zeker in de huidige omstandigheden. Maar het blijft ons streven.

Laten wij zoeken God te dienen en onze naaste lief te hebben. En laten wij het Evangelie uitdragen, ook onder buitenlanders!

(wordt vervolgd)

Zouden de wetenschappers in de Verenigde Staten de bewijzen kunnen leveren dat de ark van Noach werkelijk op Ararath tot stilstand is gekomen? Zouden creationisten in het onderzoek van de aardlagen verdere bewijzen kunnen vinden voor de doorwerking van de gevolgen van de zondvloed in deze aardlagen? Zouden...? Het is een verademing wanneer gerenommeerde wetenschappers met respect voor het gezag van de Schrift zich hiermee willen bezighouden. Dat heeft onze sympathie. De algemene tendens is helaas zo anders gericht. De Heilige Schrift verkrachtend of ontkenkend.

Maar toch moeten we goed voor ogen houden dat we niet geloven in het gezag van de Heilige Schrift bij de gratie van wie dan ook en wat dan ook. Want waarop is het gezag van Gods Woord uitsluitend gefundeerd? Waarom ontvangen we 'al deze boeken voor heilig en canoniek' tot regel, fundament en bevestiging van het geloof? Een viervoudig fundament noemt onze belijdenis in de Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 5 hiervoor:

- *Omdat de Schrift het gezag in zichzelf heeft:* 'dewijl zij het bewijs ervan bij zichzelf hebben'. Een voorbeeld daarvan is: 'Al de Schrift is van God ingegeven...' (2 Tim. 3:16).
- *Omdat de kerk dit gezag aanvaardt:* 'Wij geloven dat deze Heilige Schrift de wil Gods volkomen vervat, en dat al wat de mens schuldig is te geloven om zalig te worden, daarin genoegzaam geleerd wordt... daarom verwerpen wij van ganser hart al wat met deze onfeilbare regel niet overeenkomt...' (NGB artikel 7).
- *Omdat de Heilige Geest in het hart daarvan getuigt:* '...maar inzonderheid omdat ons de Heilige Geest getuigenis geeft in onze harten, dat zij van God zijn...' Opmerkelijk, dat onze belijdenis op twee cruciale punten een bevindelijk bewijs geeft. Hier, bij het gezag van de Heilige Schrift en ook in artikel 9 bij de belijdenis van de drie-eenheid. De Kerk voelt het in het hart, hoe eeuwig waar en zeker de woorden Gods zijn.
- *Omdat de feiten de waarheid van de Schrift bewijzen:* '...aangezien de blinden zelf kunnen tasten dat de dingen die daarin voorzegd zijn, geschieden...' Wilt u een voorbeeld van wat hiermee bedoeld wordt? Neemt u dan eens de moeite om **eerst 2 Tim. 3:1-4** te lezen. Daarna de krant van vandaag. Zelfs al zijn we stekeblind, dan nog voelen we aan: Gods Woord is waar! Zo'n soort ervaring wordt namelijk in het kostbaar geloofsgetuigenis van de kerk bedoeld.

Let u trouwens op de volgorde van deze vier? Dit vaste, viervoudige fundament van de kerk der eeuwen moet voor ons en onze kinderen genoeg zijn. Meer hebben we toch niet nodig? Opdat we bij de eenvoud van de Schriften blijven mogen, met het voortdurende gebed van Psalm 119: 'Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast, opdat ik mij niet van Uw paân moog keren... want d' oop'ning van Uw woorden zal gewis, gelijk een licht, het donker op doen klaren'.

Zingt u dat weleens met het hart? Een tweede vraag: hoe functioneert het Schriftgezag wérkelijk in ons leven?

v. A.

Vrienden van Huntington [3]

Thomas Hooper en de zingende nachtegaal

In de North Street in Lewis (in het zuiden van Engeland) wonen Thomas en Mary Hooper. Ze behoren tot Huntingtons beste vrienden. Thomas is bestuurslid van de Jireh Chapel in Lewis, de kerk van Jenkin Jenkins, waar ook Huntington vaak voorgaat.

J. van 't Hul,
Lieren

Thomas moet een rustig en bedaard mens zijn geweest. Hij leefde wat op de achtergrond, in de schaduw van zijn vrouw zelfs. Mary was aanvankelijk rijk en verrijkt en stond nogal hoog met zichzelf. Maar Thomas niet. Pas toen de Geest Gods in haar leven kwam, daalde Mary af van de berg van haar hoogmoed. Ze geraakte enkele maanden in het vuur van de beproeving, waar haar geloofsleven werd gelouterd. Huntingtons vriend Jenkins schrijft dan over haar: 'Tegenwoordig wandelt zij zeer standvastig, nederig, zachtmoedig en laagjes. (...) Zij was een vreemdeling, maar is gereinigd, zoals ik waarlijk geloof.'

Mary had Christus leren kennen als haar Zaligmaker, schrijft ze aan Huntington: 'O, wat een voorrecht is het om een aandeel te hebben in de dierbare Verlosser. Wat zijn alle tijdelijke dingen, waarop vele zielen hun zinnen zetten, tegenover de rivieren van wellust die van Christus Jezus, onze hemelse Voorspraak, vloeien! Wat een genade is het, beste vriend, dat de Heere uw en mijn ogen geopend heeft om onze staat van nature te zien en om te vluchten tot de grote Medicijnmeester om genezen te worden.'

Later ging ze eraan twifelen of haar bekering wel uit God was geweest. Waarop Huntington haar wees op de noodzakelijkheid om haar hoop op een vaster fundament te bouwen. Hij miste in haar 'de evangelische bekering die naar mijn gedachte tot zaligheid nodig is'.

William Huntington

Tussen beiden ontstond een briefwisseling, die later (ook in het Nederlands) werd uitgegeven onder de titel "Briefwisseling tusschen Noctua Aurita en Philomela in het koningsdal". Noctua Aurita betekent "de luisterende steenuil". Dat is dan Huntington. Philomela staat voor "de zingende nachtegaal". Dat is Mary Hooper.

In de laatste brief die de nachtegaal naar de steenuil stuurt, schrijft Mary Hooper dat de storm, waardoor haar ziel zo lang geslingerd was geweest, is gaan liggen. 'Ik had lange tijd omgezien naar iets goeds in mijzelf, om mij in Zijne gunst aan te bevelen, in plaats van alles goeds van Hem te willen ontvangen. (...) Ik denk dat ik begin in

te zien dat deze laatste droefenissen onder de 'alle dingen' behoren, die ten goede voor mij zullen medewerken. Ik weet dat de Heere er mij iets door geleerd heeft en mij heeft ondersteund en mij heeft vastgehouden toen de satan, die oude slang en zijn vervloekt gespuis, mij als bijen omringden, toen ik in zulk een toestand was dat ik God noch kon aanroepen, noch kon bidden om hulp'.

Die laatste brief veroorzaakte bij Huntington grote blijdschap, schrijft hij terug. 'Hoe zoet en dierbaar zijn Zijn bezoeken na een lange afwezigheid. Hoe welkom is Zijn terugkomen, nadat onze zielen eenzaam hebben gezeten, als een bedrukte en verlaten vrouw, en als een die bedroefd en verlaten van geest is! Maar spoedig doet Hij ons de schaamte van onze jonkheid vergeten. En de tegenpartijder ziet dat en verdwijnt, woedend van gramschap'. Maar, zegt Huntington, die tegenpartijder verdwijnt alleen maar voor een tijd. Hij komt altijd weer terug. De wapenrusting Gods is echter voldoende om hem terug te slaan. 'Wij hebben de helm der hope, het schild des geloofs, het borstwapen der gerechtigheid, het zwaard des Geestes en allerlei soort van gebeden, en die dingen zijn een machtiger bolwerk tegen de satan, dan al de vrezen voor dood en toorn, ja, dan al de verschrikkingen, vrezen, bedreigingen en vloeken van een verbroken wet'.

Nog een laatste maal spoort hij haar aan om acht te geven op die dingen. 'Daar God u weder hersteld heeft in de blijdschap Zijner zaligheid, laat mij u dan aanraden niet te handelen als een marskramer die met valken omgaat. Maar dat u uw Liefste met lof- en dankzegging onderhoude, zoals Hij u met de ontdekkingen van Zijn liefde onderhoudt. Mijn vriendelijke groeten aan de goede man des huizes en zeg hem dat ik hem in mijn gebeden zal gedenken. Verschoon mijn haast, daar ik een dienaar van velen ben. Waarde zuster, vaarwel. Voor eeuwig de uwe in het broederlijk verbond, de Steenuil'.

Thomas Hooper stierf op 27 mei 1830, 72 jaar oud. Zijn vrouw Mary Hooper stierf op 29 oktober 1833 in de leeftijd van 77 jaar. Beiden werden begraven in de graf tombe van Huntington en Jenkins, achter de Jireh Chapel. Op de zerk van de zingende nachtegaal staat geschreven: 'Zie, ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden' (wordt vervolgd)

Klein stekje aan de Veendijk

Op 19 november 2015 herdacht de kleine gemeente Wierden, onder de rook van de grote gemeenten in Rijssen, haar 100-jarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan heeft de kerkenraad een prachtig herdenkingsboek uitgegeven: "Mijn Woord bewaard", met als ondertitel "klein stekje aan de Veendijk".

ds. J. van Laar,
Rijssen

De oorsprong van de gemeente ligt al in 1899. Het waren maar een paar eenvoudige mensen die samenkwamen om een leespreek te beluisteren. Niet vele edelen, maar mensen met een verborgen omgang met God. Het boek zet in met een interessante beschrijving van de kerkgeschiedenis in Twente vanaf de zevende eeuw. In 1899 wordt op verzoek van familie Beverdam-Hofman de eerste samenkomst in Wierden gehouden. Het wordt een 'stationnetje' van Rijssen-Eskerk, later de Walkerk. In 1918 wordt grond gekocht aan de Veendijk, nu Vriezenveenseweg, voor het bouwen van een kerkje. Het kerkje staat er nu nog. De gemeente komt daar al bijna 100 jaar zondag aan zondag samen. Het is wellicht het kleinste kerk-

gebouwtje van ons kerkverband, maar met een lange historie en veel herinneringen. De gemeente is altijd klein gebleven. Momenteel ligt het ledental op circa 88 leden en doopleden.

In de zeventiger jaren van de vorige eeuw ontstaat de behoefte om te verzelfstandigen. Op 9 januari 1980 wordt de gemeente door ds. A. Bregman geïnstitueerd door het bevestigen van de ouderlingen H.H. Kleinjan en A. Beverdam en als diakenen L. Olthuis en J. Cromwijk.

Velen uit het gehele land hebben, met name in de vakantietijd, de weg weten te vinden naar het kleine kerkje. Maar wat belangrijker is, al die jaren heeft de Heere betoond van dit kleine stekje af te weten. Hij heeft in het kerkje op kennelijke wijze Zijn Woord willen zegenen. Velen van Gods eenvoudige volk zijn daar onderwezen in de weg der zaligheid. De predikanten mochten met opening het Woord prediken.

De meerwaarde van het boek is, dat naast allerlei mooie historische gegevens, niet alleen in Wierden maar ook uit het naburige Rijssen, het werk van Gods Geest in eenvoudige zondarscherten wordt beschreven. Hoe de Heere in oude tijden Zijn volk heeft onderwezen en soms op wonderlijke wijze door geloofsoefeningen heeft onderhouden. De schrijver, R. van Kralingen, heeft op boeiende wijze de rijke geschiedenis van dit deeltje in Gods koninkrijk beschreven. Liefhebbers van de kleine kerkgeschiedenis mogen dit boek met de vele prachtige illustraties niet ongelezen laten.

"Mijn Woord bewaard; klein stekje aan de Veendijk", herdenkingsboek Gereformeerde Gemeente Wierden; R. van Kralingen; 114 blz.; verkrijgbaar bij de kerkenraad in Wierden: gertbolier@hotmail.com

Zoekt, en gij zult vinden!

'En het geschiedde, als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan de weg zat, bedelende.'

Dit was een groot geluk voor deze blinde; had hij zich op deze tijd ver van Jericho af bevonden, in een andere plaats, waar de Heere Jezus op Zijn reis niet doorkwam, hij was denklijk niet genezen geworden, maar blind gebleven tot zijn dood toe. Zo gelukkig zijn ook die mensen, die arme blinden, die zich op of dichtbij zulke plaatsen bevinden, waar

de Heere Jezus belieft voorbij te gaan en Zich enige tijd op te houden met de ernstigste en krachtigste genademiddelen en met de werkingen van Zijn Geest. O, als zij die middelen maar recht hoogachten, en wel weten te gebruiken, dan hebben zij grote waarschijnlijkheid dat Christus hun ook bekend zal worden, en dat hij hen, als zij Hem ernstig en aanhoudend om Zijn hulp bidden, ook van hun blindheid zal genezen, in tegenstelling tot andere ongelukkigen, die ver

vandaar wonen, waar Christus niet wil voorbij gaan.

Gelukkig Jericho! Gelukkige stad of plaats, waar een almachtige en ontfermende Christus dichtbij is! O, als er nu maar arme blinde zondars zijn, die vurig tot Hem roepen, wij zullen dan zekerlijk ook nog wonderen zien van Zijn genade!

Uit: De genezing van de blinde Bartimeüs, ds. Th. van der Groe

Veel vraag naar toerusting

Deputaatschap
Kerk, Gezin, Jeugd en
Onderwijs

Vragen over de opvoeding, welke ouder heeft dat nooit? Opvoeden is moeilijk, zeker in een open wereld. Hoeveel vragen heb je als opvoeder wel niet? Deze vragen mogen gesteld worden. U denkt toch niet dat u de enige bent die het gevoel bekruipt het niet te kunnen? Het is daarom goed dat er ruimte is om alle vragen te stellen. Wie vragen stelt, krijgt antwoord.

Gelukkig zijn er binnen de kerk veel organisaties die zich met moeilijke vragen over het opvoeden van onze kinderen bezighouden en ondersteuning bieden voor opvoeders (ouders, leerkrachten, leidinggevend, kerkenraadsleden). Maar welke organisaties zijn dat? Wat doen ze? En waar moet u welke vraag neerleggen?

Voorbeelden

Organisaties als de CGO, Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten en Stichting De Vluchtheuvel zetten zich in om gezinnen toe te rusten en opvoedondersteuning te bieden. Werkgroep Gezin, onderdeel van het deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO), bezint zich op de vraag wat gezinnen nodig hebben en hoe dit kan worden gerealiseerd. Ook is er aandacht voor ondersteuning van kerkenraadsleden in de vragen en zorgen rondom gezin en opvoeding. Deze activiteiten voorzien duidelijk in een behoefte.

Op het gebied van huwelijk en gezin worden er huwelijkstoerustingscursussen gegeven. Ook zijn er opvoedcursussen voor ouders met jonge kinderen en cursussen voor ouders van tieners. Voor veel ouders heeft deze cursus meerwaarde. Een van de deelnemers aan de opvoedcursus zei: *Het is een goede gelegenheid om samen bewust stil te staan bij opvoeding en handvatten aangereikt te krijgen. Voor ons was het erg waardevol om in gesprek te zijn met andere ouders en herkenning*

te vinden in elkaars situatie.' Naar aanleiding van de huwelijkstoerusting merkte een predikant op: 'In alle openheid en eerlijkheid werd bij het licht van de Schrift over zaken gesproken die betrekking hebben op huwelijk, seksualiteit en gezin.' Een andere, meer langdurige, toerustingsmogelijkheid is dat er binnen een gemeente opvoedgroepen worden gevormd, waarin gemeenteleden opvoedvragen met elkaar delen.

Ook voor leidinggevend, zondagschoolleiders en catecheten is er een breed aanbod. Enkele voorbeelden zijn de nieuwe basiscursus 'Verbinden in de praktijk', de cursus 'Vertellen' of een toerustingscursus op het gebied van Bijbelles en Bijbelstudie doen. Een enthousiaste leidinggevende: *'Op een professionele manier leerden we als leidinggevend naar onszelf kijken. Wie ben je zelf? Maar ook: Wie zijn onze jongeren, die als afgezonderd op het erf van Gods verbond, toch hun plaats hebben in deze turbulente wereld?'*

Zowel op gemeentelijk niveau als op klassicaal niveau wordt er tot slot veel gedaan voor ambtsdragers. Thema's zijn onder andere 'ambtelijke zorg', 'gespreksvaardigheden', 'overdracht aan jongeren', en 'de boodschap en praktijk van catechese'.

Dit is maar een kleine greep uit alle toerusting die er gegeven wordt. Ook bieden de genoemde organisaties toerusting op basis van aanvraag.

Noodzaak

Het is een goede ontwikkeling dat er binnen de kerk zoveel oog is voor de toerusting van opvoeders en dat organisaties dit oppakken. Toch kan het voor ouders of kerkenraadsleden verwarrend of onduidelijk zijn waar ze met hun vragen op het gebied van toerusting terecht kunnen. Kerkenraden kunnen dan contact opnemen met de coördinator Toerusting, mevr. E.J. van Woudenberg. Zij vervult namens het deputaatschap KGJO een coördinerende rol. Als opvoedkundige wordt zij met vragen over de opvoeding geconfronteerd. Zij is er op gericht om een gemeente maatwerk te bieden dat is afgestemd op de wensen en behoeften van de kerkenraad en de kerkelijke gemeente. Hierbij adviseert ze hoe toerusting vorm gegeven kan worden en welke organisatie dit het beste kan verzorgen. Het deputaatschap nodigt kerkenraden van harte uit om van het coördinatiepunt gebruik te maken, vanuit de wens om ouders en andere opvoeders handvatten te bieden bij opvoedingsvragen en om binnen een gemeente ten aanzien van verschillende opvoedingsfacetten meer dezelfde gezindheid en gerichtheid te stimuleren.

Veel ouders hebben belang bij opvoedingsondersteuning. Het is mogelijk dat u als ouder graag toerusting in uw eigen kerkelijke gemeente ontvangt. Of dat u als leidinggevende behoefte hebt om toegerust te worden door middel van een training in twee of drie avonden. Het is mogelijk om informatie op te vragen bij de organisaties of bij de coördinator Toerusting. Het is echter wel altijd noodzakelijk dat, als er iets georganiseerd gaat worden, er toestemming en medewerking is van de kerkenraad. Het deputaatschap KGJO roept kerkenraden daarom ook op om zich op opvoedingsvraagstukken in de eigen gemeente te bezinnen, te kijken welke behoeften er zijn en op welke manier er binnen de eigen gemeente iets voor opvoeders gedaan kan worden.

Het deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs brengt het coördinatiepunt graag onder uw aandacht en nodigt u uit om contact op te nemen bij toerustingsvragen.

U kunt de coördinator Toerusting benaderen door te bellen naar het nummer (0348) 48 99 68 of te mailen naar coordinator@kgjo.nl. Tevens kunt u bij haar de brochure Toerusting, waarin alle vormen van toerusting te vinden zijn, opvragen.

De twaalf deugden van Wittewrongel

Inmiddels is het vierde deel verschenen van de serie "Christelijke huishouding", van ds. Petrus Wittewrongel. In dit vierde deel behandelt hij achtereenvolgens nog twaalf deugden van de tweede tafel van Gods wet, namelijk: eendracht, bescheidenheid, zachtmoedigheid, barmhartigheid, herbergzaamheid, nederigheid, stemmigheid, kuisheid, matigheid, rechtvaardigheid, waarheid en waarachtigheid en tevredenheid.

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

In een korte recensie als deze valt het niet mee om een waardige indruk te geven van het grote belang van dit deel. Daarom slechts een enkel citaat. Naar aanleiding van de nederigheid, lezen wij: 'Laten wij bij de volmaaktheid van de wet van onze God onze eigen onvolmaaktheid en de vervloekte en jammerlijke toestand die daarop is gevolgd, ons levendig voor ogen stellen. Dan zullen wij de veren van onze hoogmoed wel meteen laag laten hangen. Wij zullen zeer spoedig kunnen zien dat wij geen enkele stof in ons hebben om ons op te verheffen, omdat wij veel ellendiger zijn dan een worm, huiveringwekkender dan een melaats mens, stinkender dan een dood lichaam, naar lichaam en ziel tijdelijk en eeuwig verloren,

'De religie en de godsvrucht krijgen een flinke knauw, waar men niet dikwijls gezamenlijk in het gebed tot God spreekt.'

door onze zonden uit de hemel verbannen en wij de eeuwige dood en verdoemenis verdiend hebben! Wat is er waarop wij ons zonden kunnen verheffen? Hoe zou iemand met de strop om de hals, de roede op zijn rug en terwijl hij gedurig op een pijnbank van een benauwde consciëntie ligt, nog lust hebben om zo te pronken en zich te verheffen!

Hartelijke opwekking

Zoals ook bij de andere delen geeft Wittewrongel eerst een korte beschrijving van iedere deugd, een uitleg van de beoefening ervan en tenslotte een hartelijke opwekking aan huisvaders en huismoe- ders om die deugden ook voor te leven aan hun kinderen. Daarom is dit standaardwerk in ieder gezin goed op zijn plaats.

In de laatste hoofdstukken van dit vierde deel wordt ruime aandacht besteed aan de huisgodsdienst oefeningen, en dan bijzonder: het catechiseren van de huisgenoten en de beoefening van het gebed. Wat betreft het catechiseren van de huisgenoten merkt Wittewrongel op dat men daar zeer nalatig in is. Hij geeft ook de oorzaken van die nalatigheid aan. In dat verband lezen we: 'Wat wel de voornaamste reden hierin is: omdat de huisvaders in het algemeen te aardsgezind zijn. Zij zijn te veel met de wereld bezet, zij kunnen er geen tijd voor vinden om zich met zulke godsdienstige oefeningen bezig te houden. (...) Arme aardwormen, alleen en zo geheel gericht op hun tijdelijke winst en voordeel naar de wereld, alsof er geen ziel te verzorgen zou zijn!' Het zou voor deze tijd geschreven kunnen zijn.

Gezinsgebed

Ook met betrekking tot de beoefening van het gezinsgebed lezen we veel beschamende en behartigenswaardige zaken, zoals: 'De religie en de godsvrucht krijgen een flinke knauw, waar men niet dikwijls gezamenlijk in het gebed tot God spreekt. Alle Christelijke huisvaders zijn er wel inzonderheid toe verplicht om behoorlijk voor de zielen van hun huisgenoten, die hun in zo'n hoge mate toevertrouwd zijn, te zorgen. Wat een zware rekening zullen zij bij de Heere moeten vinden die in deze godsdienstige oefeningen nalatig zijn geweest!'

Tenslotte sluiten we ons hartelijk aan bij wat in het Woord vooraf is opgemerkt door ds. A.F.R. van de Veen uit Utrecht: 'Het Christelijk gezin toch behoort te zijn een kerkje in de kerk. De vader als hoofd en priester van het gezin, die de kinderen voorgaat in het gebed, opdat de kinderen ook zouden horen van de noden die de Heere worden bekendgemaakt, voor tijd en eeuwigheid'. Zo mocht dit vierde deel zijn weg vinden in onze gemeenten met de hartelijke bede dat de Heere het zegene tot eeuwige winst. Van harte aanbevolen.

N.a.v. "Christelijke huishouding", ds. Petrus Wittewrongel uitgave: Landelijke Stichting ter bevordering van de Staatkundig Gereformeerde beginselen te Wijk en Aalburg; vijf delen, circa 580 pag.; per serie € 199,-; tel.: 0418-671790 (bgg: 0416-693844); e-mail: inhetspoor@klikSAFE.nl; ISBN 978 90 77530 11 5; niet verkrijgbaar via de boekhandel.

Boekennieuws

"Druiven van Eskol",
ds. C. de Ridder;
uitg. Gebr. Koster,
Barneveld, ISBN
978 90 5551 836
4; € 19,90

Druiven van Eskol

Hij was nog maar zes jaar predikant toen de ziekte MS zich openbaarde. Ds. C. de Ridder was toen 42 jaar. Een jaar later reeds was hij genoodzaakt emeritaat aan te vragen. Het preken ging steeds moeilijker, omdat de kwaal doorzette. Lichamelijk en geestelijk werd de predikant afgebroken, zo schreef hij zelf. Maar de Heere ondersteunde en schonk Zijn kind de blijken van Zijn genade in Christus.

Dit blijkt ook duidelijk uit het dagboek dat onlangs verscheen. Het is samengesteld uit het nagelaten werk van ds. De Ridder. Het is te merken dat het dagboek is samengesteld uit langere meditaties of preken. Dit zorgt ervoor dat over de meeste teksten wel een stuk of acht dagboekstukjes zijn opgenomen. Nu is dat niet hinderlijk, omdat de samensteller op een heel zorgvuldige manier met het nagelaten werk van ds. De Ridder is omgegaan. Het zorgt

er ook voor dat de lezer een hele week of langer stilgezet wordt bij een tekst. Of bij een gedeelte uit de Heidelbergse Catechismus. Er zijn namelijk ook verschillende catechismuspreken nagelaten die voor dit dagboek zijn gebruikt. De prediking van ds. De Ridder kenmerkte zich door een duidelijke Schriftuitleg en een heldere toepassing voor zowel het dagelijks als het geestelijk leven. Dat maakt dit dagboek aantrekkelijk. Het is onze hartelijke wens dat het nagelaten werk van de predikant, die in 1980 overleed, ook nu nog tot zegen mag zijn.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

Ds. J.C. Philpot, "De erfgenaam des hemels wandelend in de duisternis en de erfgenaam der hel wandelend in het licht" (met daaraan toegevoegd overdenkingen als kanttekening van ds. B.J. van Boven); uitg. Gebr. Koster, Barneveld, ISBN 97890 5551 8180; 213 blz.; € 15,90.

De erfgenaam des hemels wandelend in de duisternis en de erfgenaam der hel wandelend in het licht

In 1998 mochten we samen toegelaten worden tot onze Theologische School. Daar hebben we vier jaar in broederlijke verbondenheid met elkaar mogen optrekken. En nu mag ik een van de hand van hiernaast genoemde broeder verschenen boek bespreken. De voor ons vertrouwde uitgeverij Gebr. Koster heeft deze publicatie netjes en verzorgd uitgegeven.

Het boek bevat een preek van wijlen ds. J.C. Philpot over Jesaja 50:10 en 11. Deze eerste, door J. Nieuwland, in het Nederlands vertaalde, uiterst scherpe preek, verscheen in 1858. Op verschillende gemeenteavonden in De Valk-Wekerom heeft ds. Van Boven deze preek behandeld. Reeds velen jaren wordt er in de periode dat er geen catechisatie aan de jeugd gegeven wordt, in de Valk-Wekerom, vrijwilligers-catechisatie gegeven. Vele boeken zijn op die avonden al besproken, onder meer de boeken van Bunyan, "De vijf zalen van Bethesda" van Pleun Klein, en andere. In het seizoen 2013 werd deze preek van Philpot behandeld.

Op de linkerpagina's van dit boek vindt u de preek van Philpot afgedrukt, op de rechterpagina's een nadere uitleg van de inhoud van de preek zoals die door ds. Van Boven is uitgesproken tijdens die avonden. Het kost enige inspanning om beide naast elkaar te lezen. Echter, deze inspanning wordt zeker beloond wanneer u kennis mag nemen van de inhoud. Om het geheel goed overzicht-

telijk te doen zijn, is zowel de preek van ds. Philpot, als de uitleg van ds. Van Boven verdeeld door tussenkopjes die synchroon met elkaar oplopen in het boek.

In de lijn van wat Philpot schrijft in zijn voorwoord legt ds. Van Boven het volgende uit: 'Philpot wenst deze preek in veler handen. Al is het dat de landstaal scheiding maakt - Philpot sprak Engels, deze preek verscheen in het Nederlands - toch is de tale Kanaäns één taal. Die bindt samen en die zal Gods volk in Engeland en in Nederland verbinden, omdat het één volk is, één weg, één God, één Christus!'

Moge de inhoud van de preek ook door ons verstaan worden, zó dat de ernst van het feit dat een mens van nature wandelt in het licht (dat denkt hij tenminste) een erfgenaam is van de hel. Maar ook het wonder van genade dat, hoewel de wandel van Gods Kerk vaak in het duister is op aarde, ze toch erfgenamen des hemels zijn. Daarom neem en lees!

ds. A. Verschuure, Scherpenzeel

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor 's-Gravenzande,
ds. G. Clements te Gouda;
voor Middelharnis,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
voor Scherpenisse,
ds. C. Hogchem te Genemuiden.

PREEKBEURTEN EN AFSPRAKEN DS. H. HOFMAN

Voor de goede orde deelt ds. H. Hofman mee dat alle afgesproken preekbeurten en afspraken na 30 juni a.s. komen te vervallen in verband met zijn aanstaande vertrek naar Kalamazoo in de V.S.

NOTULEN VERGADERING CLASSIS KAMPEN 17 MAART 2016 TE KAMPEN

Opening. Ds. J. IJsselstein, consulent van de roepende kerk Lelystad, opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert o.a. de volgende zaken:

Nunspeet: Op 30 september 2015 mocht diaken R. Ponsteen gedenken dat hij 12,5 geleden in dit ambt werd bevestigd. Op 25 december 2015 mocht ds. A. Schot gedenken dat hij 12,5 jaar aan de gemeente van Nunspeet verbonden was. Op 1 januari 2016 stond diaken H. Kroneman 40 jaar in dit ambt. Op 3 januari 2016 heeft hij zijn ambt neergelegd. Op 26 februari 2016 is overleden Johannes Slootweg in de leeftijd van 96 jaar

Hij heeft de gemeente van Nunspeet gediend als diaken vanaf 16 maart 1980 en aansluitend vanaf 1 januari 1984 tot 9 januari 2005 als ouderling. Eerder had hij de gemeente van Uddel gedurende 13 jaar gediend als diaken. Op 2 maart 2016 mocht ouderling C. van Engelen herdenken 25 jaar in het ambt van ouderling te hebben gediend.

Zwolle: Op 9 februari 2016 is de heer M.C. den Engelsman overleden in de leeftijd van 92 jaar. Van 1981 tot 2003 heeft hij de gemeente Zwolle als diaken mogen dienen.

Het moderamen. Volgens toerbeurt is ds. IJsselstein preses, ds. Schot en ds. Zippro zijn assessoren, oud. Verweij is scriba en oud. Van Dalzen quaestor.

Rapporten. Naar aanleiding van rapport van de *Mediacommissie* vraagt de commissie aan de classis of er ook vrouwelijke commissieleden mogen worden aangetrokken vanwege de diversiteit in kennis en vaardigheden, ook omdat de moeders meer in contact staan met de jongeren. De vergadering besluit om in het mandaat van de commissie te laten vastleggen dat vrouwelijke leden als adviseuse kunnen worden aangetrokken. De classis ontvangt voor de volgende vergadering hiertoe een voorstel van de commissie. Uit het jaarrapport van Sirjon blijkt dat de financiering van de zorg ook in de toekomst steeds meer een probleem zal zijn. DMZ zal op verzoek van Sirjon onderzoeken hoe moet worden omgegaan met fragmentering in de identitaire zorg door plaatselijke initiatieven.

Naar aanleiding van het jaarverslag van de Classicale Evangelisatiecommissie (CEC) wordt vastgesteld dat de exploitatiekosten van het gebouw in Leeuwarden zullen worden vergoed aan de huidige eigenaar van het gebouw, te weten de gemeente Kampen. Deze kosten zullen vooralsnog betaald worden uit het fonds dat de classis heeft.

Diaken Petersen uit Nunspeet wordt als lid van de CEC benoemd in de plaats van diaken Vos, die bedankt wordt voor het werk dat hij al die jaren heeft gedaan.

De CEC denkt erover na of evangelisatiewerk onder ouderen in een tehuis in Leeuwarden ook door anderen dan door evangelist De Visser gedaan kan worden omdat zijn agenda hiervoor te vol is.

Ook wordt nagedacht over welke taken in

HERINNERING BETALING ABONNEMENTSGELD

Begin april ontving u de factuur voor de betaling van het abonnementsgeld voor de periode van 1 april t/m 30 september 2016. Een groot deel van de abonnees heeft inmiddels betaald. Hartelijk dank daarvoor!

Van ruim 3.000 abonnees hebben we echter nog geen betaling ontvangen. Indien u nog niet heeft betaald, verzoeken wij u vriendelijk doch dringend om uw betaling nog deze week uit te voeren. Bij een betalingsherinnering zullen we € 2,- extra invorderingskosten in rekening moeten brengen.

Met uw medewerking aan een spoedige betaling bespaart u onze administratie een hoop extra werk en kosten. Mogen wij op u rekenen? Bij voorbaat dank!

L.J. Goud,
*penningmeester deputaatschap
De Saambinder*

NB. Indien u afgelopen najaar gebruik heeft gemaakt van de actie (via de persoonlijke **voordeelbon**), dan heeft u reeds betaald t/m 30 september 2016. In dat geval ontvangt u pas in oktober weer de eerstvolgende factuur.

Leeuwarden bij de evangelist behoren en welke bij de kerkenraad van Kampen, gezien het feit dat in Leeuwarden ook een aantal (doop)leden van de gemeente Kampen woont.

Verkiezing afgevaardigden PS Oost 12 mei 2016 Barneveld. De predikanten Heijkamp, Hogchem, Schot en Zippro worden als primar afgevaardigden gekozen voor de PS Oost van 12 mei 2016. Als ouderling-afgevaardigden worden verkozen de broeders Van den Berg, Van Buuren, Bonnhof en Verweij. De vergadering wijst de gemeente Marknesse aan als roepende kerk voor de volgende classisvergadering op woensdag 12 oktober 2016, aanvang: 19.00 uur.

Sluiting. Oud. J. Bonnhof besluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

F.J. Verweij, scriba

GOD HEEFT HET JUK VAN
ZONDIGE MENSEN AAN DE
HALS VAN JEZUS GEHANGEN,
OPDAT ZIJ DOOR ZIJN
BANDEN ONTBONDEN
ZOUDE WORDEN.

MATTHEW HENRY

Berichten

VGS-SYMPIOSIUM 'KERK & SCHOOL'

Op donderdag 16 juni organiseert de VGS een symposium 'Kerk & School'.

Ds. C.J. Meeuse zal spreken over 'Bijbelse en historische notities bij de relatie kerk en school'.

SGP-Tweede Kamerlid dr. R. Bisschop zal 'de maatschappelijke context bij deze relatie' schetsen.

Mr. J.G. Macdaniel zal ingaan op de praktische vormgeving ervan.

Tijdens dit symposium zal een nieuwe brochure 'relatie kerk & school' worden gepresenteerd.

Het symposium wordt gehouden in het Hervormd Centrum te Hardinxveld-Giessendam.

Ontvangst met lunch vanaf 12.00 uur. Opening om 13.00 uur, sluiting om 16.00 uur.

Een bijdrage van € 65,- wordt gevraagd voor bijwoning van dit symposium, incl. lunch en brochure.

Voor informatie en aanmelden: c.dewit@vgs.nl

ZANGAVOND IN RENSWOUDE

Koor- en samenzangavond op zaterdag 4 juni, aanvang: 19.30 uur, in de Koepelkerk te Renswoude, Kerkstraat 3, m.m.v. psalmzangvereniging Ethan uit Barneveld en mevr. Sietse van Harten, orgel. Appelwoord door dhr. B. Agteresch namens Dovenzorg Geref. Gemeenten. Collecte t.b.v. Dovenzorg Geref. Gemeenten.

MARKTEN/VERKOPINGEN

H.I. Ambacht

Het Actiecomité Petrakerk van de Geref. Gemeente te H.I. Ambacht organiseert op zaterdag 28 mei, vanaf 9.30 uur een

gezinsmarkt. Locatie: aan de Hoge Kade, in en rondom De Ridderhal, aldaar. Rond 14.00 uur zal de markt afgesloten worden met een opbodveiling.

Nieuwdorp

Actiemarkt op zaterdag 28 mei, van 10.00-15.00 uur. Locatie: Hertenweg nr. 61, bij uienhandel Monie. De opbrengst is t.b.v. schuldelging pastorie.

Oud-Beijerland

Verkoop op zaterdag 4 juni, van 9.30-14.30 uur, bij de kerk van de Geref. Gemeente te Oud-Beijerland, Jan Lievenslaan 12.

Opheusden

Markt (met rommelmarkt en opbodveiling) op zaterdag 4 juni van 10.00-14.30 uur. Locatie: in de zalen en op het parkeerterrein van de kerk van de Geref. Gemeente te Opheusden, Reigerstraat 11. Opbrengst is t.b.v. aflossing kerkbouwschuld.

Waarde

De activiteitencommissie van Geref. Gemeente te Waarde organiseert op zaterdag 4 juni, van 9.30-16.00 uur, een actiemarkt (tevens rommelmarkt en opbodverkoop). Locatie: in de loods en op het terrein van fam. D.A. Goud, Weelweg 10°, aldaar. De opbrengst is t.b.v. bouwfonds kerk.

Zwijndrecht

Zaterdag 4 juni van 9.30 - 15.00 uur. Groot en veelzijdig aanbod van producten. Ten bate van de verbouwing van het kerkgebouw en voor ZGG. Locatie: rondom het kerkgebouw aan de

Burg. Jansenlaan 37 en de Laurensvliet te Zwijndrecht.

Info: www.gemeentebreedbouwen.nl

RHENENSE ZENDINGSFJETSTOCHT

De PZC van Rhenen organiseert op zaterdag 4 juni een fietstocht door de Betuwe vanaf de kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen, Achterbergsestraatweg 59a. Starttijd tussen 10.00 en 11.30 uur. Routes van 25 en 45 km. Inschrijfgeld € 3,- p.p., max. € 15,- per gezin. Opbrengst is voor ZGG.

FJETSTOCHT DOOR DE BIESBOSCH

De zendingscommissie van Werkendam organiseert op zaterdag 4 juni een fietstocht door het nieuw ingerichte natuurgebied de Biesbosch. Routes van 22 en 35 km. Op een van de stoppen zal Bert de Wit, evangelist in Guinee, een presentatie geven over dit zendingsveld. Startplek: Clean, Beatrixhaven 25a Werkendam. Inschrijven mogelijk tussen 9.00 en 11.00 uur. Kosten: € 5,- p.p., kinderen tot 12 jaar € 2.50 en maximaal € 15,- per gezin.

Opbrengst voor Zending Gereformeerde Gemeenten. Informatie en fietsverhuur: dhr. J. de Haas, tel. 06-34466279.

JAARVERGADERING VOGG TE THOLEN

Op zaterdag 28 mei is de jaarvergadering van de VOGG in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Tholen, Ds. G.H. Kerstenstraat 2. Aanvang: 11.00 uur. Eigen lunchpakket meenemen. Voor verse Zeeuwse bolussen wordt gezorgd.

Aansluitend aan de jaarvergadering zal Margreeth de Jong een workshop rond haar muziek verzorgen. Er is volop mogelijkheid om actief deel te nemen d.m.v. het spelen van een door haar gecomponeerd werk naar keuze. De workshop duurt tot ca. 15.45 uur.

PREKENBUNDELS VAN DS. G. HOGERLAND

In de Saambinder van 5 mei jl. werd het boek "Weer wonen naar Zijn raad" (deel 2) van ds. G. Hoogerland gerecenseerd. Dit boek bevat zeven preken over het Bijbelboek Nehemia en is uitgegeven t.b.v. de kerkbouw van de Gereformeerde Gemeente te Stolwijk. U kunt dit boek (voor € 13,50) bestellen bij de activiteitencommissie van deze gemeente, via actcom.ggstolwijk@kliksafe.nl of via telefoonnummer: 06-53 45 41 88. (Deel 1 "Herbouwen uit het stof" gaat eveneens over het Bijbelboek Nehemia en is hier ook verkrijgbaar).

VERSCIJNING KERKELIJK JAARBOEK 2016

Het Kerkelijk Jaarboek 2016 is inmiddels verschenen. U kunt dit boek verkrijgen bij de onder ons bekende boekhandels en bij het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, tel. 0348-489900, e-mail info@cbgg.nl. De kosten bedragen € 10,- per stuk (excl. verzendkosten).

Kerkdiensten

ZONDAG 29 MEI 2016

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Laar; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur (bevest. ambtsdragers) ds. G. Heijkamp en 18.30 uur (openb. bel.) ds. G.J.N. Moens; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 en 18.00 uur stud. J.B. Huisman; Barendrecht 17.00 uur ds. P. Mulder; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.00 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.30 uur ds. J. Driessen; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Laar; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Delft 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Den Helder 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Verschuure; Deventer 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur stud. M.H. Schot; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Enkhuzen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Goudswaard 18.30 uur stud. W. Mouw; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. G. Clements en 18.00 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur ds. H. Brons; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (afscheidsdienst) ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Hilversum 16.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. S.W. Janse; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Hoogvliet 10.00 en 16.00 uur stud. W. Mouw; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 18.00 uur ds. M. Golverdingen; Kapelle-Biezelinghe 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; Katwijk aan Zee 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. M. Mondria; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Krabbendijke 9.30 en 18.00

uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 14.30 uur ds. M. Karens; Lelystad 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 18.30 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.00 uur ds. B.J. van Boven; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Mijdrecht 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. G. Clements; Naaldwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwe-Tonge 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Oostburg 17.00 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 9.30 uur ds. M. Golverdingen; Ophemden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 15.00 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oude-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Poederrijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Puttershoek 10.00 uur ds. W. Silfhout en 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikerveer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rijssen-Noord 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rilland-Bath 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.15 uur ds. H. Hofman; Rotterdam-Centrum 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. L. Blok; Scheveningen 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Sint Philipsland (zie Tholen); Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. L. Terlouw; Spijkenisse 14.30 uur ds. G. Pater; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Tholen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 en 18.30 uur stud. J. de Kok; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. E. Hakvoort; Utrecht 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur

ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Westzaan 19.00 uur ds. A. Verschuure; Wierden 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. A.J. de Waard en 18.00 uur ds. G.J. Baan; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. van Eckereld; Zoetermeer 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. C. Hogchem.

DINSDAG 31 MEI 2016

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Brakel 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Ede 19.30 uur ds. G. Beens; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 19.30 uur ds. P. Mulder; Poederrijen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. J. van Laar; Sint Annaland 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. C. Hogchem.

WOENSDAG 1 JUNI 2016

Aalst 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.30 uur ds. C. Hogchem; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. S.W. Janse; Ede 13.45 uur (huw.bev.) ds. E. Hakvoort; Goes 19.30 uur (voor de zending) ds. S. Maljaars; Goudswaard 19.30 uur ds. J. van Belzen; Hilversum 19.45 uur ds. J.J. van Eckereld; Hoogeveen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. P. Melis; Krabbendijke 19.30 uur stud. J. de Kok; Meeuwen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Mijdrecht 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. B. Labee; Nisse 19.30 uur ds. W.J. Karels; Oosterend 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Opperdoes 19.30 uur ds. G. van Manen; Oude-Tonge 19.30 uur ds. W. Harinck; Puttershoek 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Scherpenisse 19.30 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden; Soest 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Westzaan 19.30 uur ds. W. Visscher; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J.J. Tanis.

DONDERDAG 2 JUNI 2016

Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Houten 19.45 uur (voor de zending) ds. J. IJsselstein; Kortgene 9.30 uur ds. A. Schot; Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Oostvoorne 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ridderkerk 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Tricht-Geldermalsen 13.00 uur (huw.bev.) ds.

P. Mulder; Waardenburg 19.30 uur stud. W. Mouw; Werkendam 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Karens.

VRIJDAG 3 JUNI 2016

Barneveld-Centrum 13.15 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Kruiningen 14.15 uur (huw.bev.)

ds. G. Bredeweg; Werkendam 14.00 uur (huw. bev.) ds. M. Karens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 29 MEI 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur

evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser en 16.00 uur ds. A. Schot; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

DANKBETUIGING

Daar het ons onmogelijk is om een ieder persoonlijk te bedanken, die op welke wijze dan ook meelevend heeft betoond tijdens de ziekte en na het sterven van onze zeer geliefde en zorgzame man, vader, schoonvader en opa

Mattheüs Arend Holleman

willen wij u op deze wijze onze oprechte dank betuigen.

D.C. Holleman-Kardux
kinderen en kleinkinderen

Dirksland, mei 2016

In verband met zijn 45-jarig ambtsjubileum (1971-2016) verschijnt D.V. begin september 2016:

Ds. J. W. Verweij De Heidelbergse Catechismus

verklaard in 52 predicaties

De preken zijn wat zinsopbouw en lengte betreft zeer geschikt voor de leesdiensten en uiteraard ook voor persoonlijk gebruik.

Prijs: **65,- euro**

De netto opbrengst is bestemd voor de Theologische School der Gereformeerde Gemeenten.

Voor inlichtingen en bestellingen:
S. Trouw - Coorndijkstraat 45 - 3267 AD Goudswaard - Tel. 0186 - 684716

D.V. **zaterdag 18 juni 2016** hoopt **Stichting Fondsenwerving De Schutse** haar **jaarlijkse landelijke verkoping** te houden. Tijdens deze verkoping is er van alles te koop en zijn er verschillende activiteiten te doen voor jong en oud.

Op de website www.deschutse.nu/verkoping.html vindt u het overzicht met de standhouders.

U bent van harte welkom op de Landelijke verkoping tussen **10.00 - 16.00 uur** aan de Stationsstraat 28 in Kesteren.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR. Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

 Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

**Gezocht! FRANCO DE BRUIN,
Leer uit Jesus Mond.** 2 delen.
Tel. 06-22389209.

Voordelige vakantie op Veluwe!
Ons huis te huur. Week 31-33.
6-8 pers. Ede. 0318-701171.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horsen.com
www.van-horsen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

WAT WEET HET DUITSE VOLK VAN DE ENIGE TROOST?

Hun eigen Heidelbergers zijn ze veelal kwijt! Helpt u ons hem weer terug te brengen?

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of bel 0345-58 08 10. Giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

HUIB RUIJGROK

ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Goede boeken en Theologie?
Seboekgratis.nl

Te huur nette stacaravan 4 pers. + campingbed aan het speelveld op de Hofstee in **NUNSPEET**. Bezet wk 30+31+32. Tel. 06-54220098.

T.h. in Zuna bij Rijssen: vak.bungalows gelegen aan natuurgebied de Regge. Nu met zeer aantrekkelijke korting in het hoogseizoen. Kijk op: www.vakantieoordholsappel.nl of bel 0548-512790.

**Ambtskleding
Herenkleding
Trouwkostuums**

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl of bel: 055 3030083.

ZELHEM, t.h. 4 pers. recr. bung.
Rustig gel., leuke omg. om te fietsen, wandelen en andere uitstapjes.
Meer info: jhoumes@solcon.nl

Heel veel Aanbiedingen!
www.derooboeken.nl
078-6124081

Woonruimte aangeboden in Barneveld

Met ingang van het nieuwe schooljaar bieden wij onze geheel zelfstandige woonruimte voor 1 persoon aan, 1 km vanaf centrum. Deze woonruimte is de 1e verdieping (ca. 45 m²) en heeft een eigen ingang. De huurprijs is € 650,00 incl. gas, water, elektra en internet. Voor meer informatie kunt u bellen naar 06-49405912 of mailen naar fam.morren@solcon.nl

Nunspeet t.h. vak. woning,
250-150 p.w. of 25 euro p.nacht.
Voor info en foto's tel. 0341-256792.

Te huur: 2-3 pers. gastenverblijf,
Valkseweg 8 te **Barneveld.**
Tel. 0342-412663.

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Cong wil leren over de Bijbel

De kerk in China groeit. De Hudson Taylor Stichting ondersteunt met:

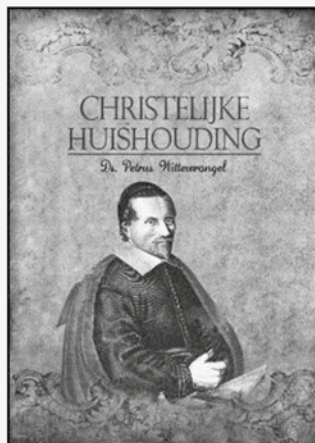
- Onderwijs
- Lectuur
- Toerusting
- Diaconaat

www.hudsonstaylor.nl

Help mee. Steun ons!
NL56 RABO 0347 3760 29

Christelijke huishouding

Teken nu in op de vijfdelige serie van de **Christelijke huishouding** van ds. Petrus Wittewrongel in het hedendaags Nederlands voor een totaalprijs van slechts € 199,- (inclusief verzendkosten). U krijgt dan reeds de

eerste vier delen van dit standaardwerk voor een gereformeerde gezinsopvoeding en gezinsreformatie toegezonden en het laatste deel Deo volente na verschijnen (betaling deel 5 achteraf). Ieder deel bestaat uit circa 580 pagina's en is stevig gebonden met een harde kaft. Deel 1 is aangevuld met een door prof. dr. W.J. op 't Hof geschreven lezenswaardige inleiding over het leven en werk van ds. P. Wittewrongel. De delen 2, 3 en 4 zijn respectievelijk voorzien van een aanbevelend woord van ds. M. Krijgsman, ds. J. van Belzen en ds. A.F.R. van de Veen. Deze serie is alleen verkrijgbaar bij de Landelijke

Stichting (ISBN: 978-90-77530-11-5) en wordt alleen per serie verkocht.

Voor bestellen of meer informatie, bel naar: 06 - 22626140 (b.g.g.: 0416-693844) of mail naar: inhetspoor@kliksafe.nl.

Nebo

‘Het personeel van Nebo is ontzettend aardig en behulpzaam.’

Net als in alle locaties van Cedrah proberen we u in Nebo een thuis te geven waar u zich welkom weet. We luisteren naar uw wensen en behoeften en bieden waar nodig ondersteuning en professionele zorg op maat. Er is alle ruimte en gelegenheid om op te trekken met mensen die over wezenlijke dingen vaak hetzelfde denken als u. We stellen u graag op uw gemak door de vertrouwde reformatorische leefsfeer en bieden u een veilige woon- en leefomgeving.

Meer info? Bel naar 078 612 42 88, mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken. Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Vakantie Oostenrijk

Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See. Info: 0180-322181 / 06-51166845.

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

Loodgieter/CV monteur(s) • Muilwijk • Wijk en Aalburg

Allround administrateur • Van Plaggenhoef • Wekerom

Assemblage medewerkers • Vredo • Dodewaard

Machineoperator • Falk Bouwsystemen BV • Ede

Allround productiemedewerker • Designstar BV • Boskoop

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (0182) 517 341

PARTNERS

**‘IK ZAG ONZE KERK IN
VLAMMEN OPGAAN’**

- PETER, EGYPTE, 26 JAAR

nieuw!

Ons aandachtsgebied is uitgebreid met het thema: De Vervolgde Kerk.

In verschillende landen steunen we kerken die te maken hebben met verdrukking, geweld en uitsluiting. Kijk ook eens op: www.devervolgdekerk.nl

IBAN NL52 INGB 0000 307447
t.n.v. De Vervolgde Kerk

bijzondere noden

Deputaatschap tot Hulpverlening
in Bijzondere Noden van
de Gereformeerde Gemeenten

MODE VOOR DAMES	MODE VOOR HEREN	MODE VOOR AMBTSDRAGERS	MODE VOOR BRUIDEGOM
--------------------	--------------------	---------------------------	------------------------

COLLECTIE
2016

HOOTSEN
KLEDING

www.hootsenkleding.nl Veluweweg 66 - 3774 BN Kootwijkerbroek - 0342 44 12 71

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Wardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatorische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee.**
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

**Te koop: onze ruime tussenwoning
(7 kamers)** Nic. Beetslaan 3 a/d rand
van **Waddinxveen**. Nabij kerk,
reformatorische basisschool
(Boskoop, 1km), winkels, treinstation en
Gouwebos. Inlichtingen:
0118-562190. Zie ook funda.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Begrafenisonderneming Treur

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Redacteur:
ds. B. Labee

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Meditaties, kerknieuws
(m.u.v. beroepingswerk) en berichten**
redactie-secretaris:
J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865
F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608
3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

**Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Tegenwerken door goeddoen?

Onze roeping is God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Wij worden geroepen om daarom oog te hebben voor onze naaste. Maar als God gebeurtenissen als een oordeel doet komen, gaan wij dan niet tegen Gods wil in met ons goeddoen?

Gevolgen van de zonde

'Aangezien alle mensen in Adam gezondigd hebben, en des vloeks en eeuwigen doods zijn schuldig geworden...' schrijven onze Dordtse Vaders in de openingszin van het eerste artikel in hoofdstuk I van de Leerregels. Daarmee spreken ze hetzelfde uit als de opstellers van het Doopformulier die stellig schrijven dat het in zonde ontvangen en geboren zijn, ondermeer betekent dat we aan *allerhande* ellendigheid onderworpen zijn. De Heere geve dat deze ernstige klanken indrukken geven in onze ziel van Gods rechtvaardig oordeel over ons aller leven. De dichter van Psalm 130 spreekt: 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?' O, als God zou moeten doen naar wat wij ons waardig hebben gemaakt, waar moesten wij blijven? Als dat onze ziel gaat vervullen, worden we heel voorzichtig met het duiden van gebeurtenissen als Gods oordeel over ánderen. Vanuit de wetenschap dat wij evenzeer Gods rechtvaardig straffende hand over ons leven verdienen. Tegelijk blijft daarmee de vraag wel staan: als we werkelijk menen dat het Gods kastijding is over een land, een volk of een medereiziger naar de eeuwigheid, mogen we dan wel aan zulken goeddoen? Zijn we dan niet bezig om het oordeel te 'verzachten'?

Goeddoen aan allen

We menen dat de apostel Paulus hierop een antwoord geeft: 'Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goeddoen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs' (Galaten 6:10). Onderwijzend zijn de kanttekeningen rondom deze tekst die schrijven over het 'weldadigheid betonen' aan armen of anderen die onze hulp en bijstand van node hebben. En allermeeft moet er aandacht zijn en hartelijke betrokkenheid aan de 'gelovige Christenen, die met ons lidmaten zijn der gemeente, welke is het huis des levenden Gods'. Daarbij verwijzen onze vaders naar de gelijkenis van de 'barmhartige Samaritaan'. Ook op andere plaatsen leert ons de Heilige Schrift dat we zonder teveel redeneren 'goed moeten doen'. Onze kanttekenaren leggen dat uit op meerdere plaatsen. Hier noemen we de uitleg bij de indringende woorden uit Prediker 11:3: 'Als de wolken vol geworden zijn, zo storten zij plasregen uit op de aarde; en als de boom naar het zuiden of als hij naar het noorden valt, in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen'. Bij die plasregen lezen we: 'Hij wil zeggen, dat de rijken aan de armen hun milddadigheid rijkelijk behoorden te betonen, gelijk de regen het dorre land rijkelijk bevochtigt, zonder onderscheid van plaatsen of akkers; God doet Zijn regen vallen zowel over de kwaden als over de goeden'. En bij die boom (met verwijzing naar Galaten 6:10!): 'De zin is: Gelijk een boom die eens valt of geveld wordt, niet wederom opstaat en geen vruchten meer draagt; alzo ook, wanneer wij eens gestorven zijn, hetzij in wat staat het moge zijn naar de ziel, zo staan wij niet weder op om wederom in dit tijdelijke leven te komen, zodat wij na onzen dood de armen niet meer iets geven of mededelen kunnen; en behoren derhalve goed te doen in dit leven'. Wie zou aan zo'n uitleg denken bij deze indringende woorden? Maar hier klopt het bevindelijke leven, dat tastbaar wordt in de vrucht: goeddoen aan allen!

Grote barmhartigheid

Zo zien we de Zaligmaker, Jezus Christus, gaan tijdens Zijn omwandeling op aarde. Te midden van (alle!) mensen onder het oordeel gaat Hij rond: goeddoende en genezende. Allermeeft met de prediking: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen' (Mattheüs 4:17b).

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zeventig (!) vragen te wachten.